

Vägledning för svenska arter i
habitatdirektivets bilaga 2
NV-01162-10
Beslutad: 20 januari 2011

Alvarstånds

Senecio jacobea ssp. *gotlandicus*

EU-kod: 1974

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Alvarstånds växer i Sverige främst på Gotland och Öland. Den växer i torra, örtrika marker med hög kalkhalt, så kallad stäppäng. På Öland är det främst i öppna vegetationstyper dominerade av ängshavre, *Helictotrichon pratense*. På Gotland växer den huvudsakligen i gles, enbuskrik kalktallskog, gärna längs vägar och körspår.

Önskvärd naturlig stress och störning

Samtliga växtmiljöer har haft en långvarig men extensiv hävd. Alvarstånds gynnas av en måttlig störning, som håller markerna solöppna utan att påverka fältskiktet i någon högre grad.

Reproduktion och spridning

Alvarstånds frön är vindspridda, en uppskattning av spridningsavstånd är upp till 200 meter, i skog betydligt kortare.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Underarten är klassad som Nära hotad (NT).

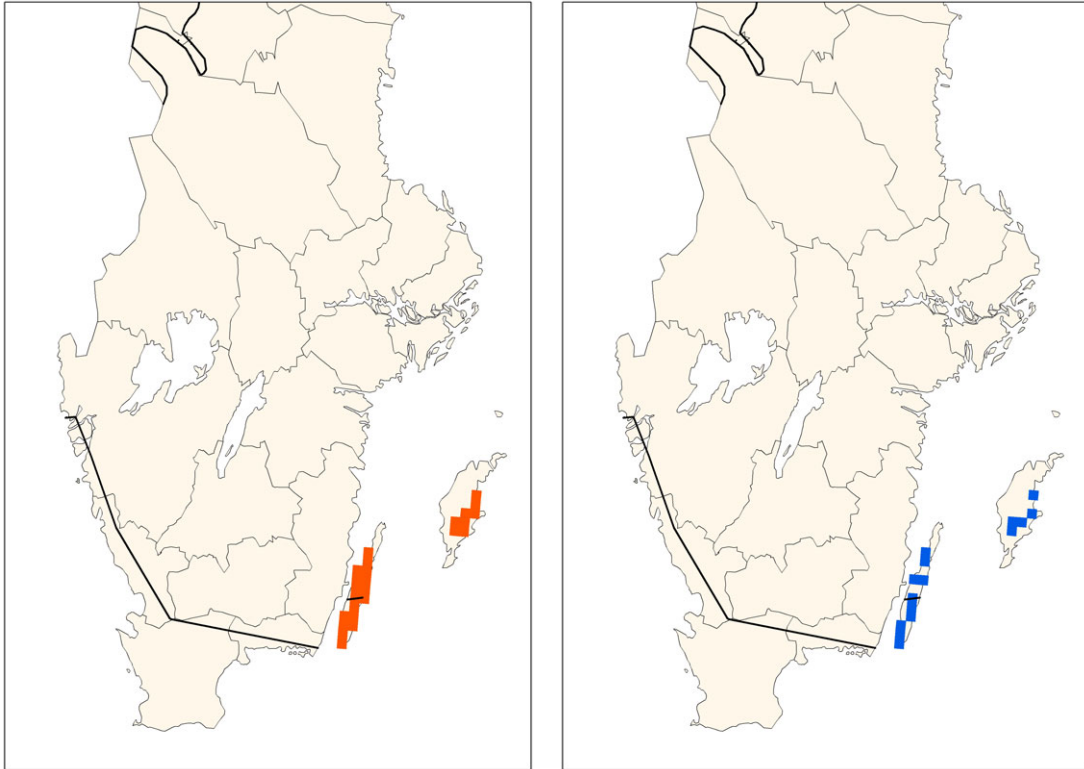
Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för arten (antal)		6	1	7
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)		1 760	1 800	3 560
Referensvärde (km ²)		1 760	1 800	2 100
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Gynnsam	
Bedömning trend		Stabil	Stabil	
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)		4 500	1 000	5 500
Referensvärde (enhet ¹)		4 500	2 000	6 500
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Dålig	
Bedömning trend		Stabil	Försämring	
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Otillräcklig	
Bedömning trend		Stabil	Stabil	
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Otillräcklig	
Bedömning trend		Stabil	Förbättring	
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Dålig	
Bedömning trend		Stabil	Försämring	

¹ Enhet för artens population är antal blommande stjälkar.

Kommentar till rapporterade uppgifter

I kontinental region är det vissa problem med artens livsmiljö. Delvis är betet för hårt där alvarstånd förekommer men att åtgärda detta kommer delvis i konflikt med skötseln för andra arter och naturtyper som också finns habitatdirektivets bilagor men som behöver ett hårt bete, så det kan ta tid att finna en bra balans i skötseln. Detta ger även problem med framtidsutsikterna eftersom det troligen tar mer än 20 år att komma till rätta med skötseln.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Mycket få av lokalerna hävdas idag och de befinner sig i en långsam igenväxning. Troligen har det medfört att växten är vanligare idag än för hundra år sedan, men med en fortsatt igenväxning kommer den att missgynnas.
- Ett fortsatt eller ökat kvävenedfallet kan om det får fortsätta påskynda igenväxningsprocessen.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Fortsatt övervakning av vissa lokaler genom floraväkteri.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Underarten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Underarten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av underarten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra underarten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i underartens livscykel.
- Vilt levande exemplar av underarten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten.

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för alvarstånds ska vara minst 1 760 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Utbredningsområdet för alvarstånds ska vara minst 1 800 km ² i kontinental region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för alvarstånds ska vara minst 175 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för alvarstånds ska vara minst 125 km ² i kontinental region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

<i>Mål – population</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Det ska finnas minst XX individer av alvarstånds i boreal region.	Biogeografisk	Metodik är inte framtagen.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX individer av alvarstånds i kontinental region.	Biogeografisk	Metodik är inte framtagen.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 4 500 blommande stjämlkar av alvarstånds i boreal region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärleväxter.	Antal blommande stjämlkar	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 2 000 blommande stjämlkar av alvarstånds i kontinental region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärleväxter.	Antal blommande stjämlkar	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 500 fertila individer av alvarstånds i boreal region på Öland.	Trakt	Enligt BI-manual kärleväxter.	Antal fertila individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 2 000 fertila individer av alvarstånds i boreal region på Gotland.	Trakt	Enligt BI-manual kärleväxter.	Antal fertila individer	Vart 6:e år

<i>Mål – livsmiljö</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö (glest trädbevuxen kalkhällmark, med lågt eller mycket lågt betetryck) för alvarstånds i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för gräsmark (fastställd). Enligt UF-manual för skog (arbetsversion). NILS.	Antal km ²	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö för alvarstånds (ivsmiljö på Öland definieras efter analys av basinventeringsdata) i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för gräsmark (fastställd).	Antal km ²	Vart 6:e år

Kommentarer

Minimivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av förekomst och livsmiljö vart 6:e år.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Andersson, U.-B. & Gunnarsson, T. 2001. Natura 2000-arter på Öland. Krutbrännaren 10: 48–52

Petersson, J. 2000. Alvarstånds, *Senecio jacobaea* ssp. *gotlandicus*, på Gotland. Rindi 20: 84-92.

Sterner, R. 1938. Flora der insel Öland. Acta Phytogeographica Suecica 9.

Sterner, R. 1986. Ölands kärlväxtflora. 2:a rev. uppl. utgiven av Åke Lundqvist. Stockholm.

Länkar

Virtuella floran <http://linnaeus.nrm.se/flora/>

Kontaktuppgifter

Marit Persson
marit.persson@artdata.slu.se
018-67 26 58

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala